

Ἡ πλατεῖα τοῦ Ποιτοῦ

Ἐνταῦθα οἱ Κεριοῦται καλλιεργῶσι σταφιδωμπε-
λους παρχοῦσας ἄφθονον σταφίδα, ἀλλὰ τὰ κλή-
ματα δὲν εἶνε μακρόβια, καὶ ἀντικαθίστανται μετὰ
παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν διὰ νέας φυτείας. Περί τὸν
χώρον τοῦτον ὑπάρχουσι καὶ ἄλλαι ἀνεβλύσεις πισ-
σώδους ὕδατος παρὰ τὴν παρχίαν ἐκρέντος πρὸς
τὴν θάλασσαν. Ὡς ἐκ τῆς γεωλογικῆς δὲ καταστά-
σεως τῆς νήσου καὶ τῶν σεισμῶν, οἵτινες συνεχῶς
κλονίζουσιν αὐτήν, τὸ ἀρχικὸν ἔδαφος αὐτῆς μετε-
βλήθη βεβαίως πολλαχῶ· δι' ὃ καὶ ἡ πηγὴ τῆς
πίσης, ἣν εἶδεν ὁ Ἡρόδοτος, ἔκειτο μακρὰν τῆς
λίμνης 4 σταδία. Πιθανὸν ἐπομένως νὰ εἶδεν ἄλλην
τινὰ πισσώδη πηγὴν καὶ λίμνην ἐπιχωθεῖσαν κα-
τόπιν.

Θεϊοδεις πηγαὶ εὐρίσκονται παρὰ τὸ Σχιναρί
ἐγγὺς τῆς θαλάσσης, ἐν σηλαιώδει κοιλώματι, ἐνθα
καὶ γλειώδης πηλὸς ἀπόζων θεῖου σχηματίζεται.
Τοιαύτη πηγὴ ὑπάρχει καὶ παρὰ τὸ Γερκακρίο, κα-
λουμένη Βρωμόνερο.

Λιμένων ἡ νῆσος στερεῖται, δι' ὃ διὰ μὲν τὴν
πόλιν τῆς Ζακύνθου ἐγένετο τεχνητὸς τοιοῦτος. Εἰς
τὰς λοιπὰς δὲ παρχίας ὑπάρχουσιν ὁμίσκει μόνον
μικροί, ὧν σημαντικώτερος ὁ τοῦ Κεριοῦ πρὸς Μ.

Προϊόντα ἡ νῆσος παράγει ἄφθονα καὶ ἐκλεκτά,
οἷτον περὶ τὰς 44,000 κοιλ. Τὸ ἥμισυ δὲ τοῦ ποσοῦ
τούτου παράγουσι μόνον οἱ ὄρειοι δῆμοι Ναφθίων
καὶ Ἐλατίων. Ἡ παρχωγὴ τῆς σταφίδος ἀνῆλθε
τῷ 1890 εἰς 28,000,000 λίτρας. Ὁ μᾶλλον δὲ
σταφιδοφόρος δῆμος εἶνε ὁ τῆς Ψωφίδος. Παράγει
ἐπι ἄφθονον ἔλαιον, οὔτινος γίνεται ἐξαγωγή, καὶ
οἶνον μέχρι 1,500,000 ὄκ. Ὁ μᾶλλον εἰσοφόρος
δῆμος εἶνε ὁ τῶν Ὀπιταϊδῶν. Πλουσία δ' ἐπίσης
εἶνε καὶ ἡ παρχωγὴ τῶν ἐσπεριδεϊδῶν, ἰδίως λε-
μονίων καὶ πορτοκαλλίων. Τὰ λοιπὰ προϊόντα τῆς
νήσου ὄσπρια, ἀμυγδαλαὶ, λῖνον, μέλι ἀροῦσι διὰ
τὴν ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν. Ζῶα ἐν τῇ νήσῳ
βόες καὶ ἀγελάδες ὑπάρχουσι περὶ τὰς 2,000, ἵπποι
δὲ ἡμίονοι καὶ ὄνοι περὶ τὰς 3,500.

Προϊόντα δὲ βιομηχανίας τῆς Ζακύνθου εἶνε ὁ
σάπων, δίμιτα ὑφάσματα, ποῦδρα, ἐλαιοπυρηνέ-
λαιον, κώδωνες ποιμνίων καὶ πήλινα ἀγγεῖα.

Ἡ Ζακύνθος ἀποτελεῖ μόνη ἴδιον ὁμώνυμον νομὸν
ἄνευ ἰδίως ἐπαρχικῆς ὑποδικαιρέσεως, ἀλλὰ μόνον
δημοτικῆς. Ὑποδικαιρεῖται δὲ εἰς 10 δήμους, ὧν
δύο ὄρειοὶ ὁ Ναφθίων καὶ ὁ Ἐλατίων, οἱ λοιποὶ δὲ
πεδινοί, ὧν 3 πρὸς Α τῆς πεδιάδος οἱ δ. Ἀρκα-
δίων, Ψωφίδος καὶ Ζακύνθου, οἱ λοιποὶ δὲ 5 πρὸς
Δ οἱ δ. Ὑριέων, Μεσογαίων, Ἀρτεμισίων, Ὀπι-
ταϊδῶν καὶ Λιθακίας. Ἐχει δὲ πληθυσμὸν ἐν ὄλῳ
44,070 κατοίκων, ὧν 18,906 περιέχει μόνον ὁ
δῆμος Ζακύνθου, ἐνθα καὶ ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου,
ἡ καὶ μόνη πόλις αὐτῆς, τῆς λοιπῆς νήσου οἰκου-
μένης κατὰ κόμας καὶ χωρία, ὧν μόνον τὰ χωρία
Μαχαιράδω καὶ Καταστάρι περιέχουσιν ἄνω τῶν
1000 κατοίκων.

Ζακύνθος. Ἡ πόλις τῆς Ζακύνθου, οἰκουμένη
ὑπὸ 16,603 κατοίκων, κεῖται εἰς τὰ κρῆσπεδα
ὑψηλοῦ βουνοῦ, οὗ τὴν κορυφὴν στέφει ἐνετικὸν φρού-
ριον, ἐν ᾧ νῦν αἱ φυλακαὶ τῶν καταδίκων, νεύουσα
πρὸς Α. Εἶνε δ' ἐκτισμένη ἐπὶ ἐπιπέδῳ χώρῳ,
πλὴν μικροῦ τμήματος αὐτῆς ἐν μέσῳ ἀνερχομένου
ἐπὶ τῶν κατωφερειῶν τοῦ βουνοῦ, ἐνθα καὶ ναὸς
Παναγίας τοῦ Πικρίδη, ἐξ οὗ ἔχει καὶ τὸ ὄνομα ἡ
συνεκία αὕτη. Ἐκτείνεται δὲ ἡ πόλις ἀπὸ τοῦ
βορείου αὐτῆς ἄκρου Κρουναρίου μέχρι τοῦ μεσημβρι-
νοῦ εἰς μῆκος τριῶν χιλιομέτρων. Περὶ τὸν κυρίως
λιμένα κέκτῃται προκυμαίαν λαμπρὰν καὶ παρχ-
λικὴν ὁδόν, τὴν κοινῶς κληομένην Στράδα μα-
ρίνη. Ἡ πόλις δ' ἐν γένει δικαίρεται εἰς δύο μεγάλα
τμήματα τὸ βόρειον καὶ νότιον, ὧν ἐκεῖνο μὲν λέγε-
ται *Μεσαμερία*, τοῦτο δὲ *Ὀξωμερία*, ὑποδικαίρεται
δὲ εἰς 14 συνεκίας ὀνομαζομένης ἐκ τῶν ἐν αὐταῖς
ναῶν, μετὰ τῆς ἐβραϊκῆς τοῦ Γκέτο, καὶ τῆς ἱστο-
ρικῆς πλατείας τοῦ Ἁγίου Μάρκου, περὶ τὴν ὁποίαν
ὁ καθολικὸς ὁμώνυμος ναὸς, καλουμένης νῦν Πλα-
τείας τοῦ Ποιητοῦ.

Ἡ πόλις ἔχει ὁδοὺς στενάς, λιθοστρώτους σχεδὸν
πάσας ἐν τῇ Μεσαμερίᾳ, ἱκανῶς δ' εὐθυγράμμους,
καὶ δύο πλατείας τὴν τοῦ Ποιητοῦ, περιώνυμον ἐν τῇ
ἱστορίᾳ τῆς νήσου, ἐστρωμένην διὰ πλακῶν ἀπὸ τοῦ
1714, καὶ ἐτέραν τοῦ Γεωργίου παρχλικὴν, κα-
λουμένην ἄλλοτε τοῦ Μόλου. Διατέμνεται δὲ τὸ